DECEMBER | 2024 | NR 1

Molennieuws de Rooie Wip

Nieuwsbrief van de Stichting Molen de Rooie Wip te Hazerswoude

IN DIT NUMMER:

Bezoekers bij de molen
Ook dit jaar was de Rooie Wip weer een aantal dagen te bezichtigen.

Onderhoud van de 'oude dame'
Een monument zoals molen de Rooie Wip vraagt veel zorg en aandacht. Hoe blijft ze vitaal?

Prestaties van de molen
Hoeveel omwentelingen maakt de Rooie Wip eigenlijk?

Financieel
Hoe lukt het om de kosten van het onderhoud te dragen?

Van de voorzitter

Aan het eind van 2024 brengen we, u als belangstellende of sponsor van onze Rooie Wip, graag op de hoogte van het afgelopen jaar.

Het was vooral een verdrietig jaar toen wij van de zomer afscheid hebben moeten nemen van onze molenaar Mo. De molen heeft een aantal weken in rouw gestaan, hieronder leest u meer daarover.

Daarnaast vertellen wij u meer over de gebeurtenissen en onderhoud van de molen. Van bezoekers tot gedetailleerde techniek.

Veel leesplezier en ik beveel vooral de laatste alinea aan als u bij de kerstboom het jaar overdenkt.
Bij voorbaat dank voor uw steun en namens bestuur en molenaars wens ik u Fijne Feestdagen en een Goede Jaarwisseling.

Ben Oostdam (voorzitter)

Bezoekers bij de molen

Gedurende het jaar ontvangen we altijd een mooi gevarieerd gezelschap aan bezoekers bij de Rooie Wip.

Gezinsuitbreiding
Zo zwom in de lente van 2024 een zwanenpaar langs de molen, en kennelijk beviel het ze wel: ze kwamen tijdelijk op het erf wonen. Het paar koos een plekje naast de heg en bouwde een nest. Veel werk kan dat overigens niet geweest zijn: in de paar dagen dat er geen molenaars bij de molen waren, was het klaar. Ze bleven vervolgens bijna zes weken logeren. Ze werden daarbij wel eens brutaal, en gedroegen zich alsof het molenerf hun eigendom was. Typisch landjepik. Het was nodig een erfscheiding aan te brengen om te voorkomen dat De Rijdende Rechter langs moest komen. Een rood-wit lint rondom het nest schiep duidelijkheid. Na ruim vijf weken waren er vijf jonge zwaantjes, heel leuk! Maar juist toen zijn ze allemaal weg gezwommen en niet meer teruggekomen. We hebben gezocht en de vaarten en polders in gestaard, vergeefs.

Bakker
Op een dag kwam de bakker van het Archeon op bezoek, die normaal zijn meel haalt op molen Nieuw Leven in Hazerswoude. Hij bakt drie dagen in de week het brood voor de bezoekers en het personeel van het Archeon. Dat gaat over kilo's: per week is daar tegen de 100 kilo meel voor nodig. Een korenmolen kende hij al wel, maar een “water opwerktuig” zoals de Rooie Wip kende hij nog niet.

Jongeling
Op de Nationale Molendag kwamen er veel bezoekers langs. Stuk voor stuk geïnteresseerde mensen, waaronder een vader met vijf kinderen. De oudste was acht jaar, een jongen, en ja, hij wilde altijd al molenaar worden! Een jongen met ambitie! Hij was zo enthousiast dat hij op een zaterdag ochtend langs mocht komen om zoveel mogelijk van de molen te zien en ook mee te helpen. De molenaar begon meteen met vragen stellen en liet hem meedoen met het werk aan de molen. Van het kruien en op de wind zetten, het veiligheidshekjes plaatsen en het opzeilen tot aan het bedienen van de vang toe. Het was verbazend hoeveel de jongen al wist, hoe leergierig hij was en hoe sterk voor een achtjarige!

Een kind van…
Mooi was ook het bezoek van achterkleinkind en achter-achter kleinkind van molenaar Van de Bosch. Hij staat op een foto die in de molen hangt, met zijn familieleden om zich heen. Van veel van die figuurtjes op de foto weten we niet precies wie het zijn, en of zij ook allemaal bij de molen hoorden en er woonden. Wie ons kan bijlichten: graag!

Feestelijke start nieuwe fietsroute

Op 6 april werd bij de molen de feestelijke start gehouden van een landelijk uitgezette fietstocht in en rond het gebied van Hazerswoude-Dorp. De wethouder opende met een toespraak de tocht, waarna hij met een groot gevolg de andere mooie objecten op deze tocht is gaan bezoeken om uiteindelijk te eindigen bij Klein Giethoorn voor de nodige versnaperingen. Voor de fietsroute kan men terecht op onderstaande link.

Op verkenning langs de molens rond Hazerswoude | Hier is Alphen

Een zeer triest verlies

In memoriam: Mo Zhang

Door een zeer noodlottig ongeval thuis, is op vrijdag 31 mei jl. onze molenaar Mo Zhang overleden. Op een drukke nationale monumentendag in september 2021 meldde Mo zich aan om molenaar te willen worden. Ze kon bij de Rooie Wip aan de slag om molenaar te worden. Ze was een trouwe leerling die elke zaterdag klaar stond om alles over de molen te leren. Ze was enthousiast en leergierig. Mo wilde alle ins en outs van de molen weten.

De praktische vaardigheden om de molen te bedienen had ze snel onder de knie. Theoretische zaken als veiligheid in en om de molen en het weer waren steeds terugkerende leermomenten. Daarnaast kwam ze vaak zelf met slimme ideetjes en zochten we samen naar oplossingen om de molen in goede conditie te houden en voor klussen die er altijd wel zijn in en om de molen.

Ze was erg begaan met De Rooie Wip, Mo regelde zelfs meermaals een donatie vanuit haar werkgever aan onze stichting.
Wij hebben van Mo ook veel geleerd, bv. hoe je mollen moet vangen of muizen verjagen. Tijdens de pauzegesprekken vertelde ze over het leven in haar geboorteland China.

Na de theorie avonden die ze had bezocht, waren er vaak vragen blijven hangen. Dit kwam vooral door haar taalachterstand. Mo sprak hoofdzakelijk Chinees en Engels en haar Nederlands was nog niet zo goed. Het was soms een hele kluif om alles uit te leggen. Maar met wat geduld lukte het ons om dingen helder en begrijpelijk te maken. Mo vond in Korenmolen de Haas in Benthuizen een fijne stageplaats. Daarnaast bezocht zij ook hout- en oliemolens,
In korte tijd heeft ze haar toelatingsexamen gedaan en vorig jaar op 7 juli 2023 slaagde Mo in Haastrecht op molen nr. 6 voor haar landelijk examen. Wat waren wij trots op deze jonge enthousiaste vakvrouw en blij dat ze ons team wilde versterken. Vanaf dat moment draaide Mo elke 2 weken zelfstandig op De Rooie Wip,

Helaas, nog geen jaar na het behalen van haar diploma zijn we getroffen door haar overlijden.

Haar man Karel en de familie hebben onze steun en Mo zal altijd in ons hart blijven.

Technisch

Het bliksem afleidingssysteem werd afgelopen jaar doorgemeten door het Gilde van Molenaars. De ringleiding bleek in orde, maar een van de kabels die we gebruiken voor het gevlucht en de staart was niet meer goed. De reservekabel deed nu goede dienst. Ook was de plaats waar de elektrische leiding de molen binnen komt niet ideaal: die zat te dicht bij de ringleiding waardoor vonken over zouden kunnen slaan van het ene op het andere systeem.

Een loszittende staaf in het rondsel beneden aan de spil hield ons bezig. Die liet zich horen door geluid, gebonk. Welke staaf was het? Om dat uit te zoeken moest de ombouw, de scheiding tussen kamer en rondsel, worden uitgenomen zodat we bij het rondsel konden komen. Daarna moest staaf voor staaf getest worden of die nog vastzat of dat het misschien de losse was. Na de vondst moest de spil zodanig komen te staan dat de molenaar de staaf weer vast kon slaan met behulp van een wig. Dat op de goede positie zetten is een subtiel karweitje met vang en wind. Het was nog niet klaar hierna: op een gegeven moment bleek de wig weer los getrild, en moest het allemaal opnieuw gebeuren, maar nu werd de wig vastgezet met een schroef.

In de loop van het jaar zijn er allerlei kleine verbeteringen en reparaties uitgevoerd. Zo is een nieuw opstapje naar de traptreden die toegang geven tot de deuren gemaakt, een oude opstap verbeterd, het gat voor de kachelpijp boven de kachel dicht gemaakt. Er kwam daar tocht en kou uit. De kachel functioneert niet meer als kachel, dus is er ook geen kachelpijp meer. De kachel dient als nostalgisch inrichtingselement. Er is een nieuwe katrol aangebracht om het touw van de pal soepel te laten lopen. De oude katrol bleek kapot.

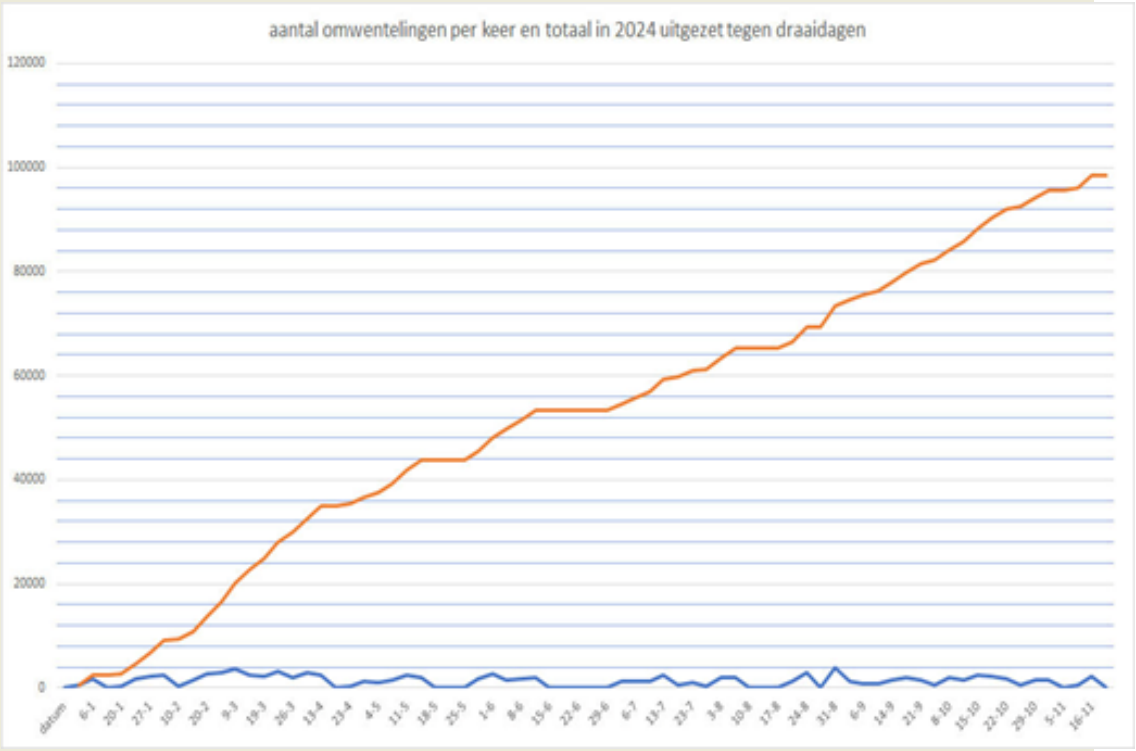

Er is een scheur gedicht in het stenen fundament van de molen. Die was zichtbaar vanuit het Waterwiel kuip. We houden de scheur in de gaten, die heeft waarschijnlijk te maken met het inklinken van het molenerf.

Nadat er vorig jaar al veel binnen schilderwerk was verricht, pakten we de waterrad kast en de trap dit jaar aan, buitenwerk. Er moest een nieuwe laag teervervanger op. De oude laag sleet af en de algen en groene aanslag grepen hun kans. Voor alle schilderwerk is het nodig het weer in de gaten te houden: het kan alleen maar gebeuren in een liefst lange, droge periode. Daarbij komt het natuurlijk voor dat de

Prestaties van de molen

Na alle tekst over onderhoud en het werk rond het behoud van de molen, laten we nu de molen zelf aan het woord: “Op mijn bijna vierhonderdjarige leeftijd heb ik dit jaar al meer dan 100.000 omwentelingen gemaakt, in weer en natuurlijk wind, en daardoor heel veel water opgemalen! Zo stond ik urenlang traditioneel Hollands te wezen, een icoon voor Nederland en zijn polder landschap.”

Molen weer in de verlichting

In de maand december is de molen weer vol in het licht komen te staan. Het is altijd een mooi gezicht in de donkere dagen voor kerstmis als je de molen ziet opdoemen langs de provinciale weg.

Financieel

Het werk aan de molen is meestal goed zichtbaar, maar min of meer onzichtbaar is het werk dat moet worden verricht om in aanmerking te komen voor subsidie.

Daarvoor moet een vijfjarenplan worden opgesteld, volledig beargumenteerd, en voorzien van technische tekeningen van bijvoorbeeld de elektrische installatie en het bliksem afleidingssysteem. Foto's van de slechte staat waarin de kruipalen verkeren moeten erbij, een verslag van het opmeten van het molenerf dat moet worden opgehoogd, enzovoort. Subsidie is hard nodig voor het ophogen van het erf en het vervangen van de kruipalen. Ook hebben we als wens een mogelijkheid de molen uit het werk te kunnen zetten, iets dat nu nog niet kan. De molen staat altijd in het werk, waardoor bij minder wind weinig tot geen omwentelingen kunnen worden gemaakt. Het maken van een subsidieaanvraag is veel werk achter de computer. Het heeft succes gehad: de subsidie voor de komende vijf jaar is toegezegd door Rijk en Provincie.

Een subsidie is echter niet voldoende om alle noodzakelijke kosten voor het behoud van de molen te dekken.

Giften blijven daarom welkom! We zijn u zeer erkentelijk voor uw steun.

Onze stichting heeft de ANBI status, en uw gift is dus aftrekbaar van de belasting. Graag vermelden we hierbij ons bankrekeningnr.:

IBAN: NL21 RABO 0395 901 782

t.n.v. Stichting Molen de Rooie Wip

Colofon

Teksten en concept: *Marie-José Wijntjes*
Eindredactie: *Ben Oostdam, André van den Ouden*
Met dank aan: *Marie-José Wijntjes, Paul van der Zijden, Ger Nagtegaal*